

SEPTIMUS HIP

KNJIGA TREĆA

Medika

ENDŽI SEJDŽ
ILUSTROVAO MARK CUG

Preveo
Srđan Ladičorbić

Laguna

Naslov originala

Angie Sage

SEPTIMUS HEAP BOOK THREE: PHYSIK

Text copyright © 2007 by Angie Sage

Illustrations © 2007 by Mark Zug

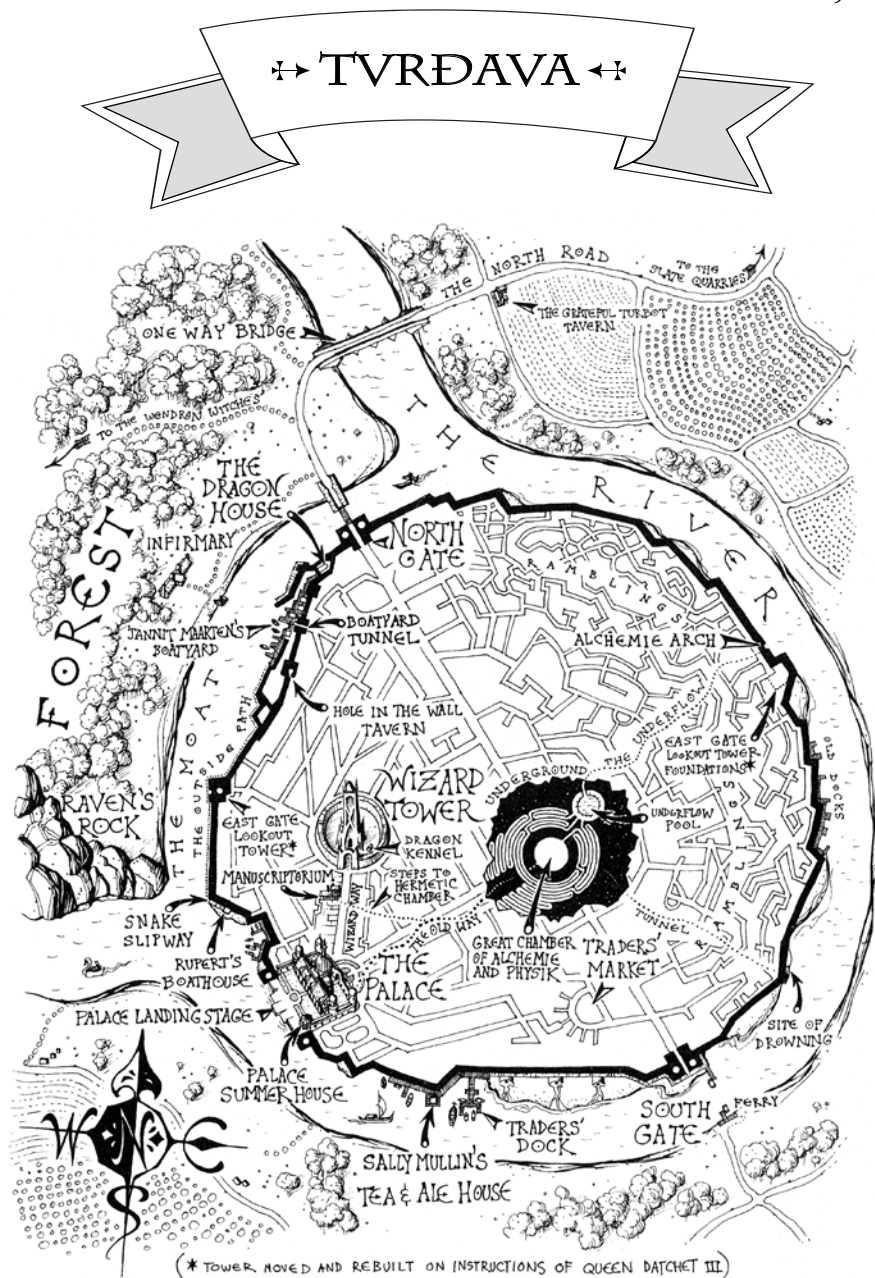
Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Za Rodrija –
mom alhemičaru,
s ljubavlju*

ŠADRŽAJ

	Prolog: Portret na tavanu	11
1	♦ Snori Snorelsen	15
2	♦ Trgovački sajam	23
3	♦ Nepoželjni posetilac	31
4	♦ Rupa u zidu	41
5	♦ Kraljica Eteldreda	51
6	♦ Spoljna staza	60
7	♦ Zmijsko klizište	65
8	♦ Vatra pod vodom	72
9	♦ Ispit iz predviđanja	78
10	♦ Kraljičin budoar	86
11	♦ Ogledalo	95
12	♦ Džili Džin	102
13	♦ Navigatorska konzerva	107
14	♦ Marselus Paj	115
15	♦ Stari put	120
16	♦ Prazna Palata	127
17	♦ Duhovi Palate	136
18	♦ Zmajeva štala	142
19	♦ Pacodavitelji	151
20	♦ Vatra i traži	158

21	•	Povraćaj jahača	164
22	•	<i>Alfruna</i>	169
23	•	Duhovid	175
24	•	Brodská družina	181
25	•	<i>Ja, Marselus</i>	189
26	•	Čarobnjačka kula	200
27	•	Hugo Žutokljunac	208
28	•	Plenidba	217
29	•	Skladište broj devet	226
30	•	Svete ovce	233
31	•	Dragove zalihe	242
32	•	Mračna površina	249
33	•	Princeza Esmeralda	254
34	•	Dnevnik princeze Esmeralde	263
35	•	Vitezovi	269
36	•	Broda Paj	275
37	•	Gozba	285
38	•	Letnjikovac	295
39	•	Ponornica	306
40	•	Velika odaja alhemije i medike	313
41	•	Bočica	318
42	•	Reka	324
43	•	Velika vremenska vrata	328
44	•	Otkriće	336
45	•	Kovčežić za mediku	343
46	•	Bolnica	352
47	•	Pacovi iz Palate	357
48	•	Pošiljka	365
49	•	Lomača	374
		Ono što biste možda voleli da znate o...	384
		O autorima	397

MAPA NAKNADNO!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

→ TVRĐAVA ←

Forest - Šuma
 The River - Reka
 One Way Bridge - Jednosmerni most
 Raven's Rock - Gavranova stena
 To the Wendron Witches' - Prema Vendronskim vešticama
 The North Road - Severni put
 North Gate - Severna kapija
 South Gate - Južna kapija
 The Moat - Šanac
 Infirmary - Bolnica
 Ramblings - Košnica
 Manuscriptorium - Skriptarnica
 Hole in the Wall Tavern - Krčma *Rupa u zidu*
 Dragon kennel - Zmajeve štala
 Wizard Tower - Čarobnjačka kula
 Wizard Way - Čarobnjački put
 Sally Mullin's
 Tea & Ale House - Čajdžinica i pivnica
 Seli Malin
 Jannit Maarten's Boatyard - Brodogradilište Dženit Marten
 Snake Slipway - Zmijsko klizište
 The Outside Path - Spoljna staza
 The Old Way - Stari put
 The Palace - Palata
 Steps to Hermetic Chamber - Stepenište do Neprobojne odaje

Traders' Market - Trgovački sajam
 Traders' Dock - Trgovačko pristanište
 Ferry - Skela
 Palace Landing Stage - Pristanište Palate
 Rupert's Boathouse - Rupertovo brodsko spremište
 East Gate Lookout Tower* - Osmatračnica Istočne kapije*
 Old Docks - Staro pristanište
 East Gate Lookout Tower
 Foundations* - Temelji Osmatračnice Istočne kapije*
 (*Tower moved and rebuilt (* Osmatračnica preseljena on instructions - i ponovo podignuta po uputstvima of Queen Datchet III) kraljice Dačet III)
 Underground - Podzemlje
 The Underflow - Ponornica
 Underflow Pool - Jezerce Ponornice
 Palace Summer House - Letnjikovac Palate
 Site of drowning - Mesto davljenja
 The Grateful Turbot Tavern - Krčma *Zahvalni Tarbot*
 The Dragon House - Zmajodrom
 Tunnel - Tunel
 Boatyard Tunnel - Tunel do brodogradilišta
 Alchemie Arch - Alhemičarski slavoluk
 To the Slate Quarries - Prema Kamenolomima škrijlca
 Great Chamber of Alchemie and Physik - Velika odaja alhemije i medike

PROLOG: PORTRET NA TAVANU

SAJLAS HIP I GRINDŽ, čuvar Severne kapije, nalaze se u mračnom i prašnjavom ćošku na tavanu Palate. Ispred njih su mala vrata **zapečaćene** sobe, a Sajlas Hip, Obični čarobnjak, sprema se da je **otpečati**. „Vidiš, Grindže“, kaže, „to je savršeno mesto. Moji žetonošci neće moći da pobegnu. Jednostavno ću ih **zapečatiti** unutra.“

Grindž nije sasvim ubeđen. Čak i on zna da je **zapečaćene** sobe na tavanima najbolje ne dirati. „Ne sviđa mi se to, Sajlase“, govori. „Imam čudan osećaj. U svakom slučaju, to što si imô sreće da pronadeš novu koloniju ispod dasaka na tavanskom podu ne znači da će žetonošci *ostati* na tavanu.“

„Naravno da će ostati ako su **zapečaćeni** unutra, Grindže“, kaže Sajlas, stežući kutiju s dragocnim žetonošcima, koje je nedavno pronašao i sakupio. „Ponašaj se čudno zato što ovu grupu nećeš moći da odmamiš.“

„*Nisam* odmamio ni prethodnu, Sajlase Hipe. Došli su svojevoljno. Ja tu ništa nisam mogô da učinim.“

Sajlas ne obraća pažnju na Grindža. Pokušava da se seti kako da izvede **čaroliju otpečaćenja**.

Grindž nestrpljivo lupka nogom. „Požuri, Sajlase. Moram da se vratim na kapiju. Lusi se ovih dana *veoma* čudno ponaša, pa ne želim da je dugo ostavljam samu.“

Sajlas Hip žmuri da bi mogao jasnije da misli. Sebi u bradu, da Grindž ne bi čuo sve što izgovara, triput zapéva unazad **bajalicu za zaključavanje** pa je završava **otpečaćenjem**. Otvara oči. Ništa se nije desilo.

„Odo' ja“, kaže mu Grindž. „Ne mogu ceo dan da 'vatam zjale. Nisu svi dokoni kô ti.“

Iznenada, s treskom, širom se otvaraju vrata **zapečaćene** sobe. Sajlas je u slavodobitnom raspoloženju. „Vidiš – *znam* šta radim. Ipak sam ja čarobnjak, Grindže. Uf! Šta je to?“ Snažan nalet ustajalog ledenog vazduha huji pored Sajlase i Grindža, izvlači im dah iz pluća i ostavlja ih obojicu presamićene od kašlja.

„Ala je ovo bilo hladno.“ Grindž drhti, dok mu kroz ruke prolaze trnci. Sajlas ne odgovara – već je u **otpečaćenoj** sobi, i bira najbolje mesto na kome bi čuvalo koloniju žetona s nožicama. Grindž ne može da odoli znatiželji, i kolebljivo ulazi u prostoriju. Malena je, malo veća od ormana. Svetlost dobija samo od Sajlasove sveće, pošto je jedini prozor zazidan. Unutra nema ničega – samo prazan prostor, s prašnjavim daščanim podom i ogoljenim napuklim zidovima. Ipak, Grindž iznenada

primećuje da soba nije potpuno prazna. U tamnim senkama na suprotnom kraju sobička, na zid je naslonjena uljana slika kraljice u prirodnoj veličini.

Sajlas posmatra sliku. U pitanju je vešto izrađen portret davnašnje kraljice Tvrđave. Pošto na kraljičinoj glavi stoji Prava kruna, izgubljena pre mnogo vekova, procenjuje da je slika stara. Kraljica ima šiljat nos, dok joj upletena kosa podseća na štitnike za uši. Uz skute joj je priljubljen Aj-Aj – grozno, pacoliko stvorenjce, s ostrim kandžama i dugačkim zmijskim repom. Okruglim crvenim očima pilji u Sajlase kao da bi želelo da ga ugrize jedinim, dugačkim zubom, ostrim poput igle. Kraljica takođe gleda sa slike, ali s nadmenim, neodbravajućim izrazom lica. Visoko uzdignutu glavu joj ispod brade pridržava uštirkan, nabran okovratnik, dok joj se prodorne oči sjaje na svetlosti Sajlasove sveće, naizgled prateći svaki njihov korak.

Grindž se tresse. „Ne bi' volô da na nju nabasam u mraku“, izgovara.

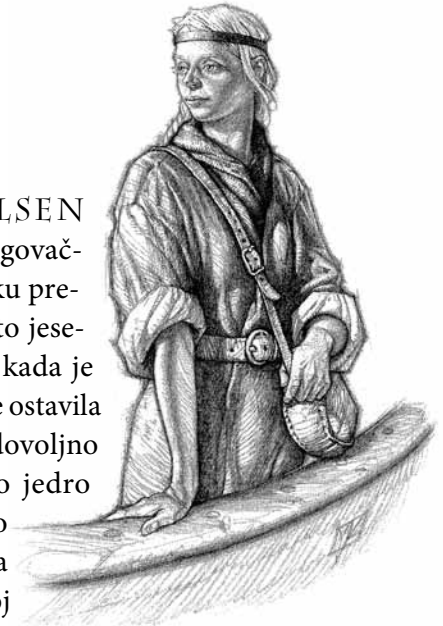
Sajlas misli da je Grindž u pravu, pošto ni on ne bi voleo da je sretne u mraku – kao ni njegovi dragoceni žetonošci. „Ona mora da ide“, kaže. „Ne želim da mi uznemirava koloniju dok se još nije ni odomaćila.“

Međutim, Sajlas ne zna da je ona već otperjala. Čim je **otpečatio** sobu, duhovi kraljice Eteldrede i njenog stvorenja izišli su iz portreta, otvorili vrata i, dignutih šiljatih noseva, žurnim hodom pobešli napolje – tačno pored Sajlase i Grindža. Kraljica i Aj-Aj nisu obratili pažnju na njih, pošto su imali važnija posla – koja su posle *dugo* vremena mogli da obave.

↔ 1 ↔

SNORI ŠNORELSÉN

SNORI ŠNORELSÉN UPRAVI SVOJU trgovačku barku uz mirnu reku prema Tvrđavi. Bilo je maglovito jesenje popodne, i ona odahnu kada je uzburkane nadošle vode Luke ostavila za sobom. Vetar opade, ali dovoljno povetarca zahvati ogromno jedro barke – zvane *Alfruna*, po Snorinoj majci, koja je bila vlasnica broda – i omogućí joj da bezbedno oplovi Gavranovu stenu i uputi se ka pristaništu odmah iza Čajđzinice i pivnice Seli Malin.

Dva mlada ribara, ne mnogo starija od Snori, upravo su se vratila iz uspešnog lova na haringe i drage volje prihvatila tešku užad od konoplje koju je Snori bacila na obalu. Željni da pokažu svoju veštinu, privezaše užad oko dva velika stuba na pristaništu i obezbediše *Alfrunu*. Bili su radi i da udele raznorazne savete

o tome kako se spušta jedro i koji je najbolji način da se slože konopci, koje Snori zanemari, delom zato što je jedva razumela ribare, a najviše zbog toga što niko ne govori Snori Snorelsen šta da radi – *niko*, pa čak ni njena majka. Posebno ne njena majka.

Visoka za svoj uzrast, Snori je bila vitka, izdržljiva i čudnovato snažna. S uvežbanom lakoćom nekoga ko je poslednje dve nedelje sam plovio morem, ona spusti veliko platneno jedro, pa ga savi u ogroman namotaj teške tkanine. Potom složi užad u uredna klupka i osigura kormilo. Svesna da je ribari posmatraju, zaključa preklopna vrata na podu, koja su vodila u spremište ispunjeno teškim balama debelog vunenog platna, džakovima jakih začina, velikom buradi usoljene ribe i malom količinom izvrsnih čizama od jelenje kože. Konačno – odbivši još ponuda za pomoć – namesti mostić za iskrčavanje i iziđe na obalu, ostavivši Ulra, svog malog narandžastog mačora s crnim vrhom repa, da lunja palubom i drži pacove daleko od barke.

Snori je plovila morem više od dve nedelje i radovala se što će ponovo stupiti na čvrsto tlo, ali dok je hodala, imala je osećaj da se još uvek nalazi na palubi *Alfrune*, pošto joj se činilo da se ispod njenih stopala pristanište pomera na isti način kao stara barka. Umesto da uredno pođu kući svojim majkama, ribari su sedeli na gomili praznih gajbi za jastoge. „Bro veče, gospojice“, doviknu jedan od njih.

Snori nije obratila pažnju na njega, već se probi do kraja pristaništa i krenu utabanom stazom ka novom velikom plovećem doku, gde je sagrađena kafana kojoj cveta posao. Bila je to veoma otmena, dvospratna brvnara s dugačkim, nisko postavljenim prozorima koji su gledali na reku. Topla žuta svetlost uljanih lampi obešenih na tavanici davala joj je primamljiv izgled na hladnom ranovečernjem vazduhu. Dok je koračala preko drvenog mostića koji je vodio na ploveći dok, Snori

gotovo nije verovala da je *napokon* tu – pred čuvenom Čajdžinicom i pivnicom Seli Malin. Uzbudena, ali prilično nervozna, otvori dvostruka vrata kafane i zamalo pade preko dugačkog reda protivpožarnih kofa punih peska i vode.

Žamor prijateljskih razgovora, koji je uvek vladao u kafani Seli Malin, naglo prestade čim je Snori prešla prag, kao da ga je neko isključio prekidačem. Gotovo istovremeno, mušterije spustiše čaše s pićem i zagledaše se u mladu strankinju odevenu u prepoznatljivu odoru Hanzeatske lige,* kojoj su pripadali svi severnjački trgovci. Osetivši da je pocrvenela a žarko poželevši da nije, Snori krenu prema šanku, rešena da naruči Selin ječmeni kolač i kriglu od pola pinte** posebnog piva springo, o kome je toliko slušala.

Seli Malin, niska bucfasta žena, čije su obraze jednako pokrivala pege i ječmeno brašno, izjuri iz kuhinje. Pošto je videla tamnocrvenu odoru severnjačkog trgovca i karakterističnu kožnu traku oko glave, lice joj se namršti. „Ne poslužujem severnjačke trgovce“, prasnu.

Snori je izgledala zbunjeno. Nije bila sigurna da je razumela šta je Seli rekla, iako je shvatila da je gazdarica nije dočekala raširenih ruku.

* Hanzeatska liga (ili Hanzeatski savez) predstavlja savez trgovačkih cehova koji je uspostavio i održavao trgovački monopol na Baltičkom moru i širom Severne Evrope između XII i XVII veka. Najpre su to bila trgovačka udruženja u stranim gradovima, osnovana radi zaštite trgovaca od gusara na moru i grabežljivih feudalaca na kopnu. Sve je počelo kao savez severnonemačkih slobodnih gradova Libeka i Hamburga, da bi se kasnije pridružili i mnogi drugi gradovi (Bremen, Dancig i dr.). Na vrhuncu moći Liga je brojala preko sto gradova. Zahvaljujući ekonomskoj moći pretežno zasnovanoj na monopolu u trgovini, pretvorila se u samostalnu političku silu. (Prim. prev.)

** Pinta – mera za zapreminu, iznosi 0,57 litara. (Prim. prev.)

„Zar nisi videla obaveštenje na vratima?“, upita je Seli kada Snori nije pokazala nameru da ode. „Zabranjen ulaz severnjačkim trgovcima. Nisi dobrodošla ovde, ne u *mojoj* kafani.“

„Ona je još devojčica, Seli“, doviknu neko. „Pruži joj priliku.“

Ostali gosti saglasiše se opštim žamorom. Seli Malin pobliže pogleda Snori, i lice joj poprimi blaži izraz. Nisu se prevarili, ona je još devojčica – može joj biti najviše šesnaest godina, pomisli. Imala je karakterističnu bledoplavu kosu i svetle, gotovo prozračne plave oči kakve ima većina severnjačkih trgovaca, ali ne i onaj okoreli pogled, koga se Seli priseti uz drhtaj.

„Dobro...“, reče Seli, popustivši. „Smračilo se, a ja nisam takva da mladu devojku isteram samu u mrak. Čime mogu da vas uslužim, gospođice?“

„Ja... ja ću“, zamuca Snori dok je s mukom pokušavala da se seti gramatike. Da li je *ja ću* ili *ja hoću*? „Ja ću parče vašeg odličnog kolača od ječma i pola pinte posebnog piva springo, moliću lepo.“

„Posebno pivo springo, a?“, doviknu neko. „To je cura po mom ukusu.“

„Tišina, Tome“, prekori ga Seli. „Bolje ti je da prvo probaš obično pivo springo“, kaza ona Snori. Nali pivo u veliku porcelansku kriglu i gurnu je preko šanka ka devojčici. Snori oprezno otpi mali gutljaj, i gadljivo se namršti. Seli se nije iznenadila. Pivo springo zahtevalo je razvijen ukus, pa ga je većina mlađarije smatrala odvratnim. Zapravo, bilo je dana kada je i sama mislila da je prilično gadno. Seli joj sipa kriglu limunade s medom i stavi je na poslužavnik zajedno s velikim parčetom ječmenog kolača. Devojčica je izgledala kao da joj je potreban dobar obrok. Na Selino veliko iznenađenje, Snori joj dade ceo srebrni florin, i dobi ogromnu gomilu bakrenjaka kao kusur.

Potom sede za prazan sto pored prozora i pogleda napolje u sve tamniju reku.

U kafani ponovo otpoče razgovor, a Snori ispusti uzdah olakšanja. Samostalan dolazak u kafanu Seli Malin bilo je nešto najteže što je ikad uradila. Teže od prvog samostalnog isplavljanja *Alfrunom* na more, teže od kupovine robe koja trenutno stoji u brodskom spremištu novcem koji je godinama štedela, i *mnogo* teže od prelaska velikog severnog mora koje je razdvajalo zemlju severnjačkih trgovaca od zemlje gde se nalazila Čajdžinica i pivnica Seli Malin. Ali ipak je uspela. Snori Snorelsen pošla je očevim stopama, i niko nije mogao da je zaustavi. Čak ni majka.

Kasnije te večeri Snori se vrati na *Alfrunu*. Susrete Ulra u noćnom obličju. Mačor ispusti dugačak, potmuo urlik dobrodošlice, pa pođe za gospodaricom preko palube. Pošto je bila toliko sita od ječmenog kolača da se jedva kretala, Snori sede na svoje omiljeno mesto na pramcu, i pomilova Noćnog Ulra, gipkog i snažnog pantera, crnog poput noći, sa zelenim očima boje mora i narandžastim vrhom repa.

Bila je odveć uzbuđena da bi zaspala. Sede s rukom nehajno prebačenom preko Ulrovog toplog krzna, glatkog poput svile, i zagleda se preko mračnog prostranstva reke ka Farmama na suprotnoj obali. Kasnije, kada je noć postala hladnija, ona se ogrnu uzorkom debelog vunenog platna koje je nameravala da proda, i to po dobroj ceni, za dve nedelje, kada se otvori Trgovački sajam. Mapa Tvrđave, koja joj se nalazila u krilu, pokazivala je put do sajmišta, dok su na poledini bila ispisana detaljna uputstva kako da nabavi dozvolu za tezgu i raznorazna pravila i propisi u vezi s kupovinom i prodajom. Snori upali uljanu lampu koju je donela iz male potpalubne kabine, pa se

prihvati čitanja pravila i propisa. Vetar je sada mirovao, a lagana ranovečernja kišica je uminula. Vazduh je bio okrepljujuć i čist, a Snori je upijala mirise strane zemlje – umnogome drugačije od one na koju je navikla.

Kako je veće odmicalo, grupice gostiju počele su da napuštaju Selinu kafanu, sve dok malo iza ponoći Snori ne ugleda Seli kako gasi uljane lampe i zabavljuje vrata. Radosno se osmehnu. Sada je imala reku samo za sebe. Ona, Ulr i *Alfruna* bili su sami u noći. Dok se barka blago ljuljuškala na plimi koja se povlačila, Snori oseti da joj se oči sklapaju. Odloži dosadni spisak dozvoljenih težina i mera, čvršće se ogrnu vunanim platnom i baci poslednji pogled preko reke pre silaska u kabinu. A onda ga ugleda.

Dugačak, bled brod čiji su obrisi zelenkasto sjajili oplovljavao je Gavranovu stenu. Snori je nepomično sedela i posmatrala kako brod polako i nečujno napreduje sredinom reke, postepeno se približavajući *Alfruni*. Kada se primakao, vide kako treperi na mesečini, a niz kičmu joj prodoše žmarci, jer je Snori Snorelsen, kao Duhovid, tačno znala da gleda u – Avetinjski brod. Zviznu sebi u bradu, pošto nikada nije videla takvu barku. Navikla je da viđa olupine starih ribarskih brodića kojima su upravljali njihovi utopljeni kapetani u večnoj potrazi za sigurnom lukom. S vremena na vreme viđala je prikazu ratnog vikinškog broda kako nesigurno plovi kući nakon žestoke bitke, a jednom je videla ogroman avetinjski brod bogatog trgovca, kome se blago slivalo iz zjapeće rupe na boku, ali nikada nije videla Kraljevsku barku – zajedno s duhom kraljice.

Snori ustade, izvadi Duhovidni monokl, koji joj je poklonila duhovnica u Ledenoj palati, i usredsredi se na prikazu koja je bešumno prolazila pored nje, pokretana s osam avetinjskih vesala. Paluba avetinjskog broda bila je ukrašena zastavama koje

su lepršale na davno zamrlom vetru. Na bokovima su se nalazile oslikane zlatne i srebrne spiralne šare, a palubu je pokrивao ras-košan crveni baldahin, okačen na ukrasne zlatne stubove. Ispod njega je sedela visoka prilika ispravljenih leđa, pogleda uprtog pred sebe. Špicasta brada počivala joj je na visokom, nabranom okovratniku. Nosila je jednostavnu krunu i razmetljivu, izrazito starinsku frizuru: dve pletenice bile su joj čvrsto obmotane oko ušiju. Kraj nje je sedelo gotovo bezdlako stvorenjce koje je Snori smatrala izuzetno ružnim psom, sve dok nije ugledala dugačak, zmijski rep obavijen oko jednog zlatnog stuba. Dok je posmatrala kako avetinjski brod prolazi pored nje, Snori podiđe jeza, pa zadrhta – jer je u njegovim putnicima prepoznala nešto različito od ostalih duhova, nešto *stvarno*.

Snori odloži monokl i spusti se kroz podna vrata u kabinu, ostavivši Ulra da stražari na palubi. Okači svetiljku o kuku na tavanici, a blaga žuta svetlost učini da kabina deluje toplo i prijatno. Bila je mala, pošto je veći deo prostora trgovačke barke zauzimalo spremište, ali ju je Snori volela. Iznutra je bila obložena miomirisnim jabukovim drvetom – koje je njen otac Olaf jednom prilikom doneo kući kao poklon njenoj majci – i lepo opremljena, pošto joj je otac bio nadaren drvodelja. Na desnoj strani prostorije nalazio se ugrađen ležaj koji je mogao da se preklopi u sedište tokom dana. Ispod njega bili su smešteni ormarići za posuđe, u koje je Snori uredno poslagala sve drangulije, a iznad je stajala dugačka polica na kojoj je držala smotane mape. Na levoj strani nalazili su se sto na rasklapanje, mnoštvo fioka od jabukovog drveta i mala gvozdена kuhinjska peć čiji se dimnjak protezao kroz tavanicu kabine. Snori otvori vratanca peći, iz koje žeravice zasvetlucaše zgasnulim crvenim sjajem.

Osetivši pospanost, ona se pope na krevet, navuče pokrivač od kože irvasa i udobno se namesti za spavanje. Radosno se nasmeši. Bio je to dobar dan – izuzev što je videla kraljičinu avet. Ipak, postojao je jedan duh koga je Snori *želega* da vidi – duh Olafa Snorelsena.

↔2↔

TRGOVAČKI SAJAM

LEPO RASPOLOŽENA, Snori je sledećeg jutra rano ustala, dok je Ulr, vrativši se u dnevno obličje suvonjavog narandžastog mačora s crnim vrhom repa, jeo miša za doručak.

Istisnula je iz uma sablasnu Kraljevsku barku, a kada je se setila dok je doručkovala mariniranu haringu i crni ražani hleb, zaključila da je ceo događaj sanjala.

Izvadi torbu s uzorcima iz broskog spremišta, uprti je na leđa, pa vesela i uzbuđena iziđe preko mostića na vedro sunčano jutro. Sviđala joj se čudna zemlja u koju je došla. Sviđali su joj se zelena voda spore reke, miris jesenjeg lišća i dim drveta, koji su lebdeli u vazduhu, a zadivile su je visoke zidine Tvrđave su se uzdizale pred njom, i iza kojih se nalazio čitav novi svet za istraživanje. Pope se uz strmu stazu koja je vodila do Južne kapije i duboko udahnu. Vazduh je bio hladan, ali nije mogao da se poredi s mrazovima kod kuće, uz koje će se njena majka buditi u mračnoj kolibici na pristaništu. Zatrese

glavom kako bi otresla svaku pomisao na majku, pa produži stazom ka Tvrđavi.

Dok je prolazila kroz Južnu kapiju, primeti vremešnog prosjaka koji je sedeo na zemlji. Izvadi srebrnjak iz džepa, pošto je njen narod smatrao dobrom srećom darivati prvog prosjaka koga vidite u stranoj zemlji, pa mu ga pritisnu u dlan. Dok joj je ruka prolazila kroz njegovu, prekasno shvati da je u pitanju duh. Iznenađen Snorinim dodirima, i ozlovoljen time što je **prošla kroz** njega, duh ustade i udalji se. Snori stade i spusti tešku torbu na zemlju. Osmotri okolinu, a srce joj siđe u pete. Tvrđava je bila *krcata*, potpuno preplavljena duhovima svih oblika, koje je Snori, kao Duhovid, neminovno morala da vidi – bez obzira na to da li su rešili da joj se **prikažu** ili ne. Snori se zapita da li će ikad uspeti da pronađe oca u takvoj gužvi. Malo je nedostajalo da se tu okrene i pođe kući, ali kaza sebi da je takođe došla da trguje i da će, kao ćerka poznatog trgovca, to i činiti.

Pognute glave kako bi izbegla što više duhova, sledila je mapu. Ispostavilo se da je mapa dobra, pa je Snori ubrzo koračala kroz stari zasvođeni prolaz od opeke koji je vodio do Sedišta trgovačkog sajma. Kad stiže tamo, uputi se pravo u trgovački ured, smešten u baraci s otvorenim vratima, iznad kojih je stajao znak s natpisom HANZEATSKA LIGA I UDRUŽENJE SEVERNJAČKIH TRGOVACA. Unutar barake nalazili su se dugački sto na nogarama, dva kompleta vaga s odabranim težinama i merama, velika računovodstvena knjiga i vremešan smežuran trgovac koji je prebrojavao novčiće iz velike gvozdeno kutije za novac. Snori se iznenada unervozi, bezmalo u istoj meri kao kada je ušla kod Seli Malin. Ovo je bio trenutak kada mora da dokaže da ima pravo da trguje, kao i da pripada Udruženju. Proguta knedlu i, visoko uzdignute glave, kroči u baraku.

Starac ne diže glavu. Nastavio je da broji neobične novčiće na koje se Snori još uvek navikavala: bakrenjaci, srebrnjaci, florini, polukrone i krune. Snori kašljucnu dva-tri puta, ali starac i dalje nije dizao glavu. Nakon nekoliko minuta više nije mogla da izdrži. „Oprostite“, prozbori.

„Četiristo dvadeset pet, četiristo dvadeset šest...“, kaza čovek, ne odvajajući pogled od novčića.

Snori nije imala izbora osim da čeka. Pet minuta kasnije čovek objavi: „Hiljadu. Izvolite, gospođice, kako mogu da vam pomognem?“

Snori stavi krunu na sto i, pošto je danima vežbala za ovaj trenutak, tečno izusti: „Želim da kupim dozvolu za trgovanje.“

Starac odmeri devojčicu u gruboj vunenoj trgovačkoj halji koja je stajala pred njim, pa se nasmeši kao da je izrekla nešto budalasto. „Žao mi je, gospođice. Morate biti član Lige.“

Snori ga je dovoljno dobro razumela. „Ja *jesam* član Lige“, reče mu. Pre nego što je čovek mogao da se usprotivi, Snori izvadi Člansku povelju – svitak pergamenta s crvenom trakom i velikim otiskom crvenog pečatnog voska – i stavi je ispred njega. Da bi joj udovoljio, starac veoma sporo izvadi naočare, tresući glavom na drskost današnje mladeži, i polako pročita ono što mu je dala. Dok je prstom prelazio preko hartije, lice mu poprimi izraz neverice. Kada je završio s čitanjem, diže pergament na svetlo, tražeći znake da je krivotvoren.

Oboje su, međutim, znali da nije. „Ovo je krajnje nepropisno“, kaza starac.

„Ne-propisno?“, upita Snori.

„Krajnje nepropisno. Nije uobičajeno da očevi prenose Člansku povelju na ćerke.“

„Nije?“

„Ipak, izgleda da je sve u redu.“ Starac uzdahnu, pa prilično nevoljno poseže ispod stola i izvadi hrpu dozvola. „Potpiši ovde“, izusti on, gurnuvši pero za pisanje ka Snori. Ona se potpisa, a starac udari pečat na dozvolu kao da mu je ova rekla nešto krajnje lično i nepristojno.

Gurnu dozvolu preko stola do Snori. „Tezga broj jedan. Poranila si. Stigla si prva. Sajam počinje za dve nedelje, u zoru. Završava se tokom večernje svečanosti u čast zimske ravnodnevice. Isprazni tezgu do sumraka. Sve đubre mora da se odnese u Gradsko smetlište do ponoći. Cena dozvole je jedna kruna.“ Čovek uze krunu koju je Snori stavila na sto, i ubaci je u drugu kutiju za novac, gde pade uz samotan zveket.

Snori uze dozvolu sa širokim osmehom. Uspela je. Stekla je status trgovca, po ugledu na oca.

„Ondes svoje uzorke do kolibe i ostavi ih tamo radi provere kvaliteta“, reče starac. „Sutra možeš da ih uzmeš nazad.“

Snori ostavi tešku torbu u škrinju za uzorke ispred kolibe. Osetivši se lakom poput pera, izjuri sa sajmišta i nalete pravo na devojčicu odevenu u crvenu tuniku opšivenu zlatom. Ova je imala dugačku vranu kosu, a oko glave je nosila zlatnu dijamantu nalik kruni. Pored nje je stajao duh u ljubičastoj odori, čije su zelene oči delovale prijateljski, dok mu je seda kosa bila uredno svezana u konjski rep. Snori odvrati pogled od krvavih mrlja u predelu srca na njegovoj odori, pošto je bilo nepristojno posmatrati način na koji je duh dospelo u Duhosvet.

„Oh, izvini“, kaza joj devojčica u crvenom. „Nisam gledala kuda idem.“

„Ne, izvini ti“, izusti Snori i osmehnu se, a devojčica joj uzvratila osmeh. Snori se zaputi nazad ka *Alfruni*, zamišljena. Čula je da Tvrđava ima princezu, ali ovo zasigurno nije bila ona, pošto se šetala unaokolo kao i svi drugi.

Devojčica, koja je uistinu bila princeza, produži prema Palati s duhom u ljubičastoj odori.

„Ona je Duhovid“, prozbori ovaj.

„Ko?“

„Ta mlada trgovkinja. Nisam joj se prikazao, a ipak me je videla. Dosad nisam sreo nijednog. Veoma su retki, i mogu se pronaći jedino u Zemljama dugih noći.“ Duh zadrhta. „Od nje me hvata jeza.“

Princeza se nasmeja. „Baš si smešan, Aldere“, reče. „Kladim se da upravo od *tebe* ljude stalno hvata jeza.“

„Nije tačno“, ozlojeđeno odvrati duh. „Pa... samo kad ja to hoću.“

Tokom narednih nekoliko dana zavladao je pravo jesenje vreme. Severni vetrovi oduvali su lišće s drveća i nosili ga niz ulice. Zahladnelo je, a ljudi su počeli da primećuju da se ranije smrkava.

Međutim, takvo vreme prijalo je Snori Snorelsen. Provodila je dane lutajući po Tvrđavi, istražujući njene glavne i sporedne ulice, i zadivljeno posmatrajući izloge očaravajućih malih prodavnica smeštenih ispod lukova Košnice. Čak je i kupila neku neobičnu dranguliju. Sa strahopoštovanjem je zurila u Čarobnjačku kulu, načas primetivši obris izuzetno odrešite Više čarobnice, a veoma su je začudile velike naslage životinjskog izmeta koje su čarobnjaci čuvali u dvorištu. U gomili ljudi posmatrala je kako stari sat u Trgovačkoj četvrti otkucava podne i smejala se licima koja je dvanaest limenih figura napravilo kada je nehajno išetalo iz njega. Drugog dana, spustila se Čarobnjačkim putem, obišla najstariju štamparsku presu, a zatim piljila kroz rešetkastu ogradu u prelepu staru Palatu, koja

je bila manja nego što je očekivala. Na kapiji Palate čak je razgovarala sa vremešnom aveti po imenu Gudrun, koja je u njoj prepoznala zemljakinju, mada ih je razdvajalo sedam vekova.

Međutim, promakao joj je jedini duh koga je uistinu želela da vidi tokom tih lutanja. Iako mu je znala lik samo sa slike koju je majka držala pored kreveta, bila je sigurna da će ga prepoznati ako ga bude videla. Ipak, uprkos stalnom posmatranju mnoštva duhova koji su tumarali okolo, Snori nije spazila oca čak ni u prolazu.

Jednog kasnog popodneva, nakon istraživanja nekih mračnijih sokaka u stražnjem delu Košnice, gde su mnogi trgovci uzeli smeštaj, doživela je zastrašujuće iskustvo. Pošto se bližio zalazak sunca, kupila je ručnu baklju u Prodavnici baklji Meji Smols. Dok se Sokakom stisnute petlje vraćala prema Južnoj kapiji, imala je neprijatan osećaj da je nešto prati, ali kad god bi se osvrnula, ništa ne bi videla. Začuvši iznenada struganje kandži iza sebe, brzo se okrenula i ugledala ih – dva okrugla crvena oka i dugačak zub nalik igli, koji su se presijavali na svetlosti njene baklje. Čim su oči spazile plamen, utopile su se u pomrčinu i Snori ih više nije videla. Rekla je sebi da je to bio samo pacov, ali nedugo zatim, dok se žustrim korakom vraćala u široku glavnu ulicu, čula je prodoran vrisak iz Sokaka stisnute petlje. Nekom ko se odvažio da sokakom krene bez baklje ponestalo je sreće.

Uzdrmanoj Snori bilo je potrebno društvo, pa je te večeri obovala kod Seli Malin. Njoj se mnogo dopala Snori pošto, kako je rekla prijateljici Sari Hip: „Ne možeš kriviti mlado čeljade samo zato što je imala nesreću da postane trgovac, a pretpostavljam da nisu baš svi loši. Mora joj se odati priznanje, Saro, jer je potpuno sama plovila tom velikom barkom. Ne

znam kako joj je to pošlo za rukom. Meni je plovidba s *Mjurijel* bila prilično teška.“

Kafana je bila neobično prazna te večeri. Snori je bila jedini gost. Seli joj donese dodatno parče ječmenog kolača i sede kraj nje. „Ova Pošast je veoma loša za posao“, požali se. „Niko se ne usuđuje da ostane napolju kada padne mrak, iako im govorim da pacovi beže glavom bez obzira kada vide vatru. Samo treba da nose baklju. Ali ne вреди, trenutno su svi uplašeni.“ Seli snuždeno zatrese glavom. „Znaš, napadaju članke, a brzi su kao blesak munje. Jedan ugriz i gotovo. Nema te više.“

Snori je s mukom pratila Selinu bujicu reči. „Nema-te-više?“, upita ona, čuvši kraj rečenice.

Seli klimnu glavom. „Nije šija nego vrat“, kaza ona. „Nisi još mrtav, ali kažu da je to samo pitanje vremena. Isprva se osećaš dobro, a onda dobiješ crveni osip koji se širi naviše od mesta ugriza, osećaš vrtoglavicu i *tras* – sledeće što znaš jeste da si ispružen na podu i odlaziš s vilama.“

„Vilama?“, upita Snori.

„Da“, potvrdi Seli, pa hitro skoči na noge na dobrodošao prizor novog gosta.

Bila je to visoka žena s kratkom oštrom kosom, ogrnuta plaštom. Snori joj je videla samo delić lica, ali po njenom držanju prepoznala je da je ljuta. Usledi domundavanje između nje i Seli, a zatim žena ode isto onako brzo kao što je i došla.

Smešeći se, Seli se ponovo pridruži Snori kod njenog sedišta, koje je gledalo na reku. „Pa, loš vetar nikom ne donosi ništa dobro“, reče, zbunivši Snori. „Ono je bila Džeraldina, što je malopre ušla. Čudna žena, podseća me na nekoga, mada ne mogu da se setim na koga. U svakom slučaju, pitala je da li Pacodavitelji mogu da se sastanu ovde pre nego što krenu da, hm, dave pacove.“

„Pacodavi-telji?“, upita Snori.

„U stvari, *lovci* na pacove. Misle da će Pošast nestati ako se oslobode svih pacova. Meni to ima smisla. U svakom slučaju, veoma sam zadovoljna. Mnoštvo gladnih i žednih lovaca na pacove upravo je ono što mi je u ovom trenutku potrebno.“

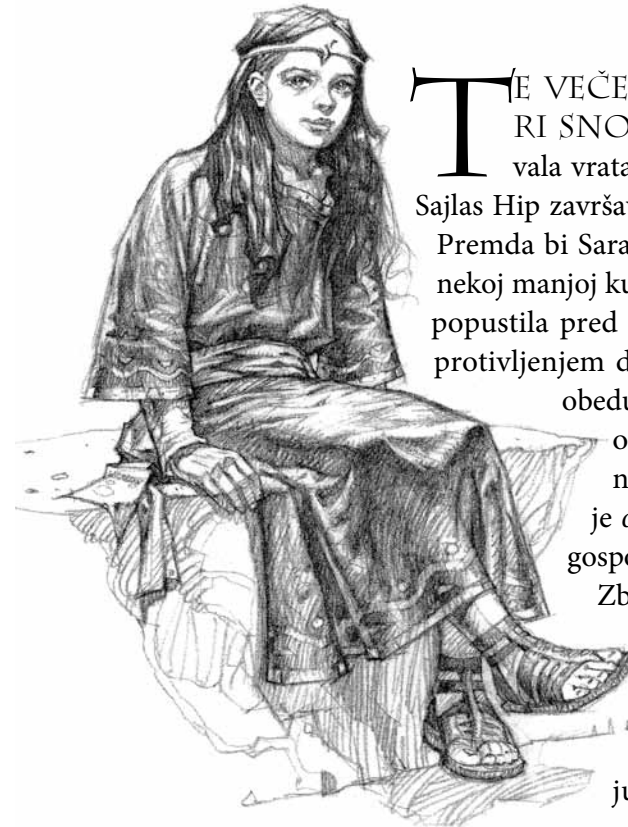
Nakon što je oštokosa Džeraldina otišla, niko drugi nije ušao u kafanu, pa Seli ubrzo poče da bučno podiže klupe na stolove i da briše pod resastom metlom. Snori shvati poruku i požele Seli laku noć.

„Laku noć, draga“, veselo izusti Seli. „Ne zadržavaj se napo-
lju, čuješ?“

Snori nije nameravala da se vrzma oko. Otrča nazad do *Alfrune*, i obradova se kada vide Noćnog Ulra kako tumara palubom. Panter je ostao na straži, a Snori se povuče u kabinu, zabravi vratanca i ostavi uljanu lampu da svetli celu noć.

↔ 3 ↔

NEPOŽELJNI POŠETILAC

TE VEČERI, DOK JE SNO-
RI SNORELSEN zamandalji-
vala vrata kabine, Džena, Sara i
Sajlas Hip završavali su večeru u Palati.
Premda bi Sara Hip radije večerala u
nekoj manjoj kuhinji Palate, odavno je
popustila pred kuvaričinim upornim
protivljenjem da kraljevska porodica
obeduje u kuhinji. Ne, čak ni
ove mirne kišne srede,
ne dolazi u obzir, ne dok
je *ona* kuvarica – „i to je,
gospodarice Hip, konačno“.
Zbog toga su u ogrom-
noj trpezariji Palate,
pod svetlošću sveća,
tri prilike samotno
sedele sasvim na kra-
ju dugačkog stola. Iza

njih je pucketala i cvrčala založena vatra, povremeno izbacujući žeravice na čekinjasto i pomalo olinjalo krzno opruženog velikog psa, koji je hrkao i brundao ispred kamina. Međutim, vukodav Maksi nije to primećivao. Sluškinja koja je posluživala večeru obilazila ga je u širokom luku. Prijala joj je toplina, ali je žarko želela da skloni ostatke hrane i pobegne od neprijatnog mirisa oprljenog psećeg krzna, i još gore – smrada koji se dizao sa samog Maksija.

Međutim, večera se odužila. Sara Hip – pomajka Džene, princeze i prestolonaslednice Tvrđave – imala je štošta da kaže. „Džena, uopšte ne želim da napuštaš Palatu, i tačka. Napolju vreba nešto opako što ujeda ljude i prenosi im bolest. Ostaćeš ovde na sigurnom sve dok šta-god-to-bilo ne bude uhvaćeno.“

„Ali Septimus...“

„Bez pogovora. Ne zanima me da li treba da očistiš Septimusovog odvratnog zmaja ili ne, mada, ako mene pitaš, bilo bi *mного* bolje da ga ne pere tako često – jesi li videla nered dole kraj reke? Ne znam šta o tome misli Bili Pot, ali naslage zmajevog izmeta visoke su najmanje tri metra. Nekada sam uživala u šetnji pored reke, ali sada...“

„Mama, nije mi nimalo teško da čistim Vatrobljuva, a Zmajobrodicu *moram* da obilazim svakog dana“, reče Džena.

„Sigurna sam da će se Zmajobrodica snaći i bez tebe“, kaza joj Sara. „Kao da ona uopšte zna da si ti pored nje.“

„Zna, mama. Sigurna sam da zna. Bilo bi joj grozno da se danima budi sama, bez ikoga u blizini...“

„To je mnogo bolje nego da se tamo nikad više niko ne pojavi“, oštro reče Sara. „Nećeš izaći napolje dok nešto ne bude učinjeno u vezi s ovom Pošašću.“

„Zar ne misliš da praviš buku zbog sitnica?“, blago upita Sajlas.

Sara nije tako mislila. „Ne bih nazvala *sitnicom* to što smo morali da otvorimo Bolnicu, Sajlase.“

„Šta, tu staru rupu? Čudi me da se još uvek nije srušila.“

„Nismo imali izbora, Sajlase. Previše ljudi je bolesno da bismo ih smestili negde drugde. To bi i sam shvatio da nisi proveo toliko vremena igrajući glupe igre na tavanu...“

„Žetonošci nisu glupa igra, Saro. Upravo sam pronašao verovatno najbolju koloniju žetona u Tvrđavi – trebalo je da vidiš Grindžovo lice kada sam mu rekao – i neću dozvoliti da tek tako odu. Neće oni tako brzo izići iz **zapečaćene** sobe.“

Sara Hip uzdahnu. Prilično ju je uzrujavalo što je Sajlas, otkad su se preselili u Palatu, maltene digao ruke od svakodnevnog posla Običnog čarobnjaka i počeo da se zanima čitavim nizom hobija – igra na tabli *Žetonošci* bio je poslednji i najdugotrajniji. „Sajlase, mislim da nije pametno otvarati **zapečaćene** sobe“, progundā Sara. „Obično su **zapečaćene** s razlogom, posebno ako su skrivene visoko na tavanu. Prošlog meseca smo razgovarali o tome u Društvu ljubitelja lekovitog bilja.“

Sajlasa pogodi kritika. „A šta ti biljoljubi znaju o čarobnjaštvu, Saro? Ama baš ništa.“

„U redu, Sajlase. U svakom slučaju, pretpostavljam da si zasad sigurniji na tavanu s tvojom glupavom kolonijom žetonožaca.“

„Upravo tako“, izusti Sajlas. „Ima li još pite?“

„Nema, uzeo si poslednje parče.“ Usledi napregnuta tišina, a Džena je bila sigurna da u njoj čuje udaljenu galamu.

„Je l' čujete to?“, upita ona, pa ustade i pogleda ka predvorju Palate kroz jedan visoki prozor. Videla je prilaznu stazu, kao i uvek osvetljenu plamenom baklji, i veliku kapiju Palate, zaključanu tokom noći. Međutim, s druge strane kapije okupila se

rulja, koja je udarala u poklopce kanti za đubre i vikala: „Pacove, pacove, uhvatite pacove. Pacove, pacove, *ubijte* pacove!“

Sara se pridruži Dženi kod prozora. „Pacodavitelj!“ kaza. „Ne znam šta će oni *ovde*.“

„Pretpostavljam da traže pacove“, reče Sajlas, s ustima punim pite od jabuka. „Naokolo ih ima kol’ko hoćeš. Mislim da smo večeras imali jednog u supi.“

Povici Pacodavitelja se ubrzaše. „Pacolovka, pacolovka, cap, cap, *cap!* Pacolovka, pacolovka, cap, cap, *cap!*“

„Jadni pacovi“, izusti Džena.

„Pošast ne šire pacovi“, kaza Sara. „Juče sam pomagala u Bolnici i ugrizi zasigurno nisu pacovski. Pacovi imaju više od jednog zuba. Oh, gledajte, krenuli su putem ka odajama za sluge. Oh, ne.“

Utom se sluškinja hitro pokrenu. Pokupi tanjire, istrže poslednje parče pite iz Sajlasovih ruku i izlete iz odaje. Začu se lomljava kada je pustila tanjire niz kanal za smeće, koji je vodio do kuhinjskih prostorija ispod trpezarije. Zatim pohita ka svojoj odaji da proveri kako je pacov Persi, njen kućni ljubimac.

Večera nije još dugo trajala. Sara i Sajlas odoše do Sarine male dnevne sobe u stražnjem delu Palate, gde je Sara završavala čitanje knjige, dok je Sajlas pisao brošuru pod naslovom *Deset najboljih saveta za Žetonošce*, u pogledu koje je gajio velike nade.

Džena odluči da ode u svoju sobu i čita. Volela je da bude sama i luta po Palati, posebno noću, kada su sveće bacale dugačke senke preko hodnika i kada su se mnogi Drevni duhovi budili iz sna. Tada je Palata gubila prazninu koja se osećala tokom dana i ponovo postajala užurbano, svrsishodno mesto. Većina Drevnih je odlučila da se **prikaže** Dženi i iskoristi priliku da razgovara s princezom, iako mnogi od njih nisu znali o kojoj

se princezi tačno radi. Uživala je u tim razgovorima, mada je ubrzo otkrila da su duhovi skloni da svake večeri ponavljaju istu priču, pa je uskoro većinu razgovora znala napamet.

Pope se širokim zavojitim stepenicama do terase koja se protezala iznad predvorja, pa stade da porazgovara s duhom starice, davnašnje vaspitačice dveju malih princeza, koja je većinu noći tumarala hodnicima i tražila svoje štice.

„Dobro vam večer želim, princezo Esmeraldo“, prozbori vaspitačica, čije je lice stalno bilo zabrinuto.

„Dobro večer, Meri“, uzvratila Džena, koja je odavno prestala da joj govori da se u stvari zove Džena, pošto to nije imalo nikakvog dejstva.

„Drago mi je što vidim da si još uvek živa i zdrava“, reče vaspitačica.

„Hvala, Meri“, izusti Džena.

„Budi obazriva, draga moja“, kaza vaspitačica kao što je uvek činila.

„Hoću“, uobičajeno odvrati Džena, pa produži dalje. Ubrzo skrenu s terase u širok, svećama osvetljen hodnik na čijem kraju su se nalazila visoka dvostruka vrata njene sobe.

„Dobro večer, ser Herevorde“, pozdravi Drevnog čuvara kraljevske spavaće odaje, razbarušenog i veoma bledog duha, koji je na svom položaju proveo nekih osamsto ili više godina i nije imao nameru da se povuče. Ser Herevordu su nedostajali ruka i dobar deo oklopa, pošto je njegov ulazak u Duhosvet bio posledica jedne od poslednjih kopnenih bitaka između Tvrđave i Luke. Spadao je među Dženine omiljene duhove, i osećala se sigurno dok je on na straži. Stari vitez bio je vesele naravi, sklon pričanju viceva i, što je neobično za Drevne, u suštini je uspevao da se ne ponavlja prečesto.

„Dobro veče, milostiva princezo. Evo jednog dobrog: Koja je razlika između slona i banane?“

„Ne znam.“ Džena se osmehnu. „Koja je razlika između slona i banane?“

„Dobro, onda vas neću slati da za mene pazarite. Ura, ura!“

„Oh... baš je smešan. Ha-ha!“

„Drago mi je što vam se svideo. Mislio sam da hoće. Laku noć, princezo.“ Ser Herevord kratko nakloni glavu i vrati se ulozi stražara, zadovoljan što je opet na dužnosti.

„Laku noć, ser Herevorde.“ Džena otvori vrata i šmugnu u sobu.

Princezi je trebalo izvesno vreme da se navikne na ogromnu spavaću sobu u Palati, pošto je deset godina spavala u kredencu, ali sada joj se sviđala, pogotovo uveče. Bila je to prostrana, dugačka ođaja s četiri visoka prozora koja su gledala na vrtove, i na sunce pred sam zalazak. Međutim, ove hladne jesenje noći Džena navuče teške crvene somotske zavese, i sobu odjednom ispuniše duboke senke. Priđe velikom kamenom kaminu pored kreveta s baldahinom, i zapali naramak cepanica u ognjištu, upotrebivši **čaroliju vatrupali** koju joj je Septimus darovao za poslednji rođendan. Dok je topla svetlost razigranih plamenova ispunjavala sobu, Džena sede na krevet, ogrnu se perjanom jorganom i uze omiljenu istorijsku knjigu *Priča o našoj Tvrđavi*.

Pošto je bila zadubljena u čitanje, nije primetila da se visoka i vitka avetinjska prilika pojavila odnekud iza debelih zavesa koje su visile oko kreveta. Avet je nepomično stajala i zurila u Dženu s neodobravajućim izrazom u svetlim, okruglim okicama. Širila je hladnoću, pa princeza zadrhta i čvršće se uvi u jorgan, ali ne diže pogled.

„Ne bih se zamarala čitanjem svih tih gluposti o Hanzeatskoj ligi“, zapara vazduh oštar glas iza Dženinog levog ramena.

Džena poskoči kao oparena mačka, ispusti knjigu i htede vikom da dozove ser Herevorda, ali joj ledena šaka pokri usta. Avetinjski dodir posla joj ledeni vazduh u pluća i ona se presamiti od kašlja. Avet je delovala neuznemireno. Podiže knjigu i stavi je na krevet pored devojčice, koja je sedela pokušavajući da povrati dah.

„Okreni trinaesto poglavlje, praunuko“, uputi je. „Nema potrebe da trošiš vreme na čitanje o običnim trgovcima. Jedina istorija vredna pažnje jeste ona o kraljevima i kraljicama – prevashodno istorija kraljica. Pronaći ćeš me tamo na dvesta dvadesetj strani. U suštini, to je dobar pregled moje vladavine, iako postoje dva-tri, hm, nesporedna, ali napisao ju je čovek neplemićkog porekla, pa se više nije moglo ni očekivati.“

Džena konačno prestade da kašlje, pa dobro osmotri nepozvanu posetiteljku. To je uistinu bila avet kraljice, i to jedne od drevnih, što je Džena zaključila po staromodnom izgledu njene tunike i ukrućenom, nabranom okovratniku koji je nosila. Avet, koja je delovala neobično stvarno za nekog tako drevnog, držala se potpuno uspravno. Dve čeličnosive pletenice bile su joj zadenute iza prilično šiljatih ušiju, dok joj je na glavi stajala jednostavna zlatna kruna. Njene tamnoljubičaste oči prekorno su piljile u Dženu, koja se zbog toga osećala kao da je uradila nešto loše.

„K-ko si ti?“, promuca Džena.

Kraljica nestrpljivo lupnu nogom. „Trinaesto poglavlje, praunuko. Pogledaj u trinaestom poglavlju. Već sam ti jednom rekla. Moraš naučiti da slušaš. Sve kraljice moraju to da nauče.“

Džena nije mogla da zamisli ovu kraljicu kako ikoga sluša, ali ne reče ništa. Smetalo joj je to što ju je avet nazvala *prau-nukom*. Već dvaput je upotrebila tu reč. Ova užasna utvara zasigurno ne može biti njena prababa? „Ali... zašto me uporno

nazivaš praunukom?“, upita Džena, nadajući se da je možda pogrešno čula.

„Zato što sam ja tvoja pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-pra-prababa, ali možeš da me zoveš prabaka.“

„Prabaka!“, užasnuto izusti Džena.

„Baš tako. To će biti sasvim prikladno. Ne očekujem puno tituliranje.“

„Koja je tvoja puna titula?“, upita Džena.

Kraljicina avet nestrpljivo uzdahnu, a Džena oseti kako joj njen ledeni dah obavija kosu. „Trinaesto poglavlje. Neću više da ponavljam“, strogo reče ona. „Vidim da nisam došla ni trenutak prerano. Preko je potrebno da te neko usmeri. Tvoja majka je dobrim delom odgovorna za to, jer je propustila da te poduči kraljevskim običajima i dobrim manirima.“

„Mama je stvarno dobra učiteljica“, ozlojeđeno se usprotivi Džena. „Nije ona *ništa* propustila.“

„Mama... mama? Ko je ta... *mama*?“ Kraljica je u isto vreme delovala i neodbravajuće i zbunjeno. Zapravo, tokom vekova je usavršila sjajnu sposobnost da kombinuje svaki mogući izraz lica s neodbravanjem, tako da sada, čak i da je htela, više nije mogla da se toga oslobodi. Međutim, kraljica nije to ni želela. Bila je potpuno zadovoljna neodbravanjem, hvala na pitanju.

„Pa, moja mama. Mislim, moja majka“, nervozno reče Džena.

„A kako se ona zove, moliću lepo?“, upita avet, piljeći s visine u devojčicu.

„Šta te se tiče“, ljutito odgovori Džena.

„Da nije možda Sara Hip?“

Džena odbi da odgovori. Srdito je zurila u avet, nastojeći da je pogledom natera da ode.

„Ne, neću *otići*, praunuko. Moram da obavim svoju dužnost. Obe znamo da ta Sara Hip nije tvoja prava majka.“

„Za mene jeste“, promrmlja Džena.

„Tvoja predstava o nečemu, praunuko, potpuno je nevažna. Istina je da tvoja prava majka, odnosno njena avet, sedi u maloj kuli i zanemaruje tvoje kraljevsko obrazovanje, pa više ličiš na nekakvu služavku nego na pravu princezu. To je sramota, potpuna sramota, koju nameravam da ispravim za dobrobit ovog jadnog zapuštenog mesta u kakvo se moja Tvrđava, zajedno s mojom Palatom, pretvorila.“

„Ni Tvrđava ni Palata nisu tvoje“, prigovori Džena.

„Tu grešiš, praunuko. Nekada su bile moje i uskoro će opet biti.“

„Ali...“

„Ne prekidaj me. Sada ću te napustiti. Odavno je trebalo da ideš na spavanje.“

„Nije“, ozlojeđeno kaza Džena.

„U moje vreme *sve* princeze su u šest sati išle na spavanje dok ne postanu kraljice. Do trideset pete godine i sama sam sva-ke večeri u šest sati legala u krevet, i nikad mi to nije škodilo.“

Džena zapanjeno pogleda avet. Potom se iznenada osmehnu na pomisao o tome kakvo bi olakšanje, u to davno vreme, osetili svi u Palati kada bi se navršilo šest sati.

Kraljica pogrešno protumači Dženin osmeh. „Aha, konačno si se dozvala pameti, praunuko. Ostaviću te sada da spavaš pošto imam da obavim važan posao. Videćemo se sutra. Možeš da me poljubiš za laku noć.“

Džena je izgledala tako prestravljeno da kraljica uzmače jedan korak i reče: „Dobro, vidim da se još nisi navikla na svoju dragu prabaku. Laku noć, praunuko.“

Džena ne odgovori.

„Rekoh: *Laku noć, praunuko*. Neću otići dok mi ne poželiš laku noć.“

Napregnuta tišina trajala je sve dok Džena nije zaključila da ne može više da gleda u šiljati nos aveti. „Laku noć“, hladno izusti ona.

„Laku noć, *prabako*“, ispravi je avet.

„*Nikada* te neću zvati *prabakom*“, reče Džena, pošto avet, na njeno veliko olakšanje, poče da iščezava.

„Hoćeš“, začu se kraljičin oštri, prodorni glas s mesta na kome nije bilo ničega. „Hoćeš...“

Džena diže jastuk i besno ga baci u pravcu glasa. Nije bilo odgovora. Avet je nestala. Džena primeni savet tetka Zelde i veoma sporo izbroja do deset, sve dok opet ne oseti mir. Potom uze *Priču o našoj Tvrđavi* i brzo prelista debele požutele strane do trinaestog poglavlja, čiji je naslov glasio „Kraljica Eteldreda Užasna“.

↔4↔

RUPA U ZIDU

DOK JE DŽENA SEDELA I ČITALA trinaesto poglavlje, Septimus Hip, šegrt Više čarobnice, upravo je uhvaćen kako čita nedozvoljeno štivo. Marša Overstrend, Viša čarobnica Tvrđave, bila je privremeno ometena prepirkom u kuhinji između džezve i kuhinjske peći. Pošto ju je to izvelo iz takta, odlučila je da ih ostavi da se same objasne i obiđe

